

**РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ЗАШТИТНИК ГРАЂАНА**

Број: 070-559/08-04
Београд

Заштитник грађана
Zaštitnik građana

дел.бр. датум

На основу члана 138. став 1. Устава Републике Србије („Сл. гласник РС“ бр. 98/06) и члана 31. став 2. Закона о Заштитнику грађана („Сл. гласник РС“ бр. 79/05 и 54/07) у поступку контроле законитости и правилности рада Министарства економије и регионалног развоја и Националне службе за запошљавања по притужбама грађана - радно ангажованих и бивших запослених у Компанији и Предузећу „Робне куће“ Београд, Заштитник грађана

УТВРЂУЈЕ

I Министарство економије и регионалног развоја и Национална служба за запошљавање начинили су пропуст у раду који се огледа у недоношењу писаних одлука, у складу са важећим прописима, по поднетим захтевима за исплату посебне отпремнине (остваривање права на учешће у расподели средстава која преостану након измирења повериоца) за радно ангажоване и бивше запослене у Предузећу и Компанији „Робне куће“ Београд.

II Министарство економије и регионалног развоја и Национална служба за запошљавања фактички су (без писаних одлука) ускратили право на исплату посебне отпремнине грађанима који су радили у Предузећу „Робне куће“ на територији Бихаћа (БиХ), при чему за такво разликовање радника по месту стицања радног стажа Министарство и Служба у поступку пред Заштитником грађана нису понудили законит основ, нити је овај орган тај основ нашао у позитивним прописима.

III Министарство економије и регионалног развоја прекршило је законом успостављену обавезу сарадње са Заштитником грађана тиме што, упркос поновљеним захтевима овог органа, није доставило податке од значаја за поступак у току, и јер Заштитнику грађана није омогућило увид у документацију, нити разговор са запосленима, како би се утврдиле чињенице и околности од значаја за доношење оцене овог органа о оправданости притужби грађана.

IV Министар економије и регионалног развоја прекршио је законом утврђену обавезу да прими Заштитника грађана на његов захтев.

На основу утврђених недостатака у раду, Заштитник грађана упућује Министарству економије и регионалног развоја следећу

ПРЕПОРУКУ

I Потребно је да Национална служба за запошљавање сачини и достави писане, образложене одлуке по поднетим захтевима грађана - радно ангажованих и бивших запослених у Компанији и Предузећу „Робне куће“ Београд за остваривање права на исплату посебних отпремнина.

II Потребно је да Министарство економије и регионалног развоја, применом надзорних овлашћења, обезбеди да Национална служба за запошљавање у најкраћем року донесе наведене одлуке.

III Потребно је да Министарство економије и регионалног развоја утврди одговорност, укључујући и дисциплинску, за утврђене пропусте, укључујући и несарадњу са Заштитником грађана, и предузме мере за успостављање пуне сарадње у складу са одредбама Устава Републике Србије и Закона о Заштитнику грађана.

Министарство економије и регионалног развоја и Национална служба за запошљавање обавестиће Заштитника грађана у року од 60 дана од дана пријема ове препоруке о поступању по њој.

Кршење Закона од стране министра за економију и регионални развој Заштитник грађана ће констатовати у годишњем извештају Народној скупштини и на одговарајући начин предочити јавности.

Утврђене чињенице и околности

Заштитник грађана примио је већи број притужби грађана на рад и поступање одн. непоступање Министарства економије и регионалног развоја и Националне службе за запошљавање у поступку утврђивања права на исплату посебних отпремнина радно ангажованима и бившим запосленима Компаније и Предузећа „Робне куће“ Београд. Подносиоци притужби у притужбама су навели да им је ускраћено право на исплату одн. исплату у адекватном износу посебне отпремнине, да писану одлуку о признавању одн. непризнавању права на отпремнину нису добили, као ни одлуку по уложеном приговору или жалби.

Желећи да прикупи потребне информације од значаја за доношење оцене о постојању услова за вођење поступка пред Заштитником грађана, имајући у виду да према чл. 9 ст. 5. Закона о министарствима („Сл. гласник РС“ бр. 65/2008) и чл. 73. Закона о запошљавању и осигурању за случај незапослености („Сл. гласник РС“ бр. 71/2003 и 84/2004 – др. закон) Министарство економије и регионалног развоја врши надзор над радом Националне службе за запошљавање; имајући у виду и одредбе Закључка Владе Републике Србије од 12. 07. 20007. бр. 023-4191/207-1, Заштитник грађана је актом 01 бр. 070-704-1544/08-01 од 15.9.2008. год. затражио одржавање састанка представника Министарства економије и регионалног развоја и представника Стручне службе Заштитника грађана. Међутим, на заказани састанак 30.9.2008. год. уместо најављених одговорних сл. лица Министарства приступила је представница тог органа без довољних информација нити овлашћења за поступање, те сврха састанка није постигнута. Накнадни напори за одржавањем новог састанка са представницима Министарства који би могли дати потребне информације нису уродили плодом.

Заштитник грађана је, на основу навода притужби и приложене документације оценио да су испуњени услови за покретање поступка контроле законитости и правилности рада органа управе у остваривању права грађана, о чему је Министарство економије и регионалног развоја у складу са чл. 29. ст. 1. Закона о Заштитнику грађана, обавештено актом 01 бр. 070-704-1544/08-02 од 04.11.2008. год. Истим актом је, уз достављање података о свакој појединачној до тада примљеној притужби, затражено обавештење о чињеницама и околностима значајним за доношење става Заштитника грађана о оправданости притужби. Посебно је затражено обавештење о томе којим је актом решавано о признавању права по појединачно поднетим захтевима за исплату посебних отпремнина, након измирења поверилаца Компаније и Предузећа „Робне куће“ Београд као и копије тих аката, разлозима неодлучивања по захтевима одн. непризнавању права на исплату посебних отпремнина раније запослених по основу стажа који су остварили у Предузећу робних кућа «Београд – Бихаћ» у Бихаћу, да ли је Министарство економије и регионалног развоја одлучивало по изјављеним правним средствима (приговор, жалба), као и да доставе копије одлуке, уколико су донете, и доказ да су уручено подносиоцима притужбе и изјашњење о евентуалним разлозима непоступања.

Упркос законској обавези да Заштитнику грађана у остављеном року одговори на све захтеве, као и да му достави све информације и списе које он одреди (чл. 29. ст. 2. Закона), Министарство економије и регионалног развоја није поступило по захтеву омбудсмана. Министарство је игнорисало захтев Заштитника грађана 01 бр. 070-559-1253/08-02 од 16.12.2008. год. да сарадницима омбудсмана омогући слободан и потпун увид у потребну документацију у просторијама Министарства, као и несметан раговор са службеницима Министарства који могу да пруже све информације везане за конкретан поступак и притужбе.

У међувремену, Заштитник грађана је обавештен да су грађани који су поднели притужбе почели на своје рачуне прећутно, без образложења или правног акта, добијати изостале износе посебних отпремнина. При томе су у филијали Националне службе запошљавања у Кикинди, где су, као и у другим местима позивани телефоном да би се, ради исплате, ажурирали бројеви њихових банковних рачуна, били изложени вербалним непријатностима што су се обратили омбудсману. У неким другим филијалама, међутим, грађанима је говорено како су право остварили захваљујући томе што је Заштитник грађана покренуо поступак.

Поводом грубог изостанка Законом предвиђене сарадње од стране Министарства економије и регионалног развоја и непријатности којима су због обраћања омбудсману излагани поједини грађани, Заштитник грађана је, у складу са чл. 23. Закона о Заштитнику грађана, актом 01 бр. 070-559-1253/08-03 од 13.01.2009. год. затражио састанак са Министром економије и регионалног развоја. На овај захтев изостао је одговор.

Увидом у документацију којом је Заштитник располагао током спровођења поступка по примљеним притужбама утврђене су и следеће чињенице:

- у складу са Закључком Владе РС 05 бр. 023-4191/2007-1 од 12.7.2007. год. расписан је јавни позив за све тренутно радно ангазоване и бивше запослене који су у периоду од 1966. год. до дана објављивања огласа радили у Предузећу „Робне куће“ Београд и Компанији „Робне куће“ Београд, сада у стечају, („Друштва“), за пријаву ради евидентираних радних стажа проведеног у наведеним Друштвима, у циљу остваривања права на учешће у расподели средстава која преостану након измирења поверилаца Друштва;
- огласом прецизирана документација коју је потребно приложити уз пријаву, рок и место предаје – у Београду – у просторијама Министарства економије и регионалног развоја (Сектор за запошљавање) а у унутрашњости у филијалама Националне службе за запошљавање;

- подносиоци притужби су уредно и благовремено доставили потребну документацију и за то добили потврду;
- по поступку продаје стечајног дужника Робне куће „Београд“, који је спровела Агенција за приватизацију која обавља послове стечајног управника, пошто је постигнута цена која је знатно виша у односу на износ потраживања поверилаца РК „Београд“, Влада РС је усвојила предлог Министарства за економију и регионални развој да се вишак средстава након намирења поверилаца, подели бившим радницима РК у виду посебних отпремнина;
- Средства за исплату су пребачена Националној служби за запошљавање која је, без икакве одлуке о остваривању одн. неостваривању права на исплату посебне отпремнине и без икаквог обавештења о разлозима таквог поступања, вршила уплату на рачуне радника;
- након што је Заштитник грађана покренуо поступак контроле правилности и законитости рада Министарства економије и регионалног развоја, појединим подносиоцима притужбе је крајем децембра 2008. год. на текуће рачуне прећутно, без икаквог образложења или правног акта, извршена уплата изосталих износа посебних отпремнина, а неке су службеници филијала Националне службе за запошљавање критиковали што су се обратили омбудсману.

Имајући у виду да Заштитнику грађана током вођења поступка утврђивање контроле законитости и правилности рада надлежни државни орган није пружио тражене информације и документацију, на основу података којима је располагао Заштитник грађана је утврдио наведене неправилности у раду Националне службе за запошљавање и Министарства економије и регионалног развоја у поступку одлучивања по поднетим захтевима радно ангажованих и бивших запослених у Компанији и Предузећу „Робне куће“ Београд.

Органи државне управе дужни су, у складу са међународно прихваћеним начелима добре управе, поступати искључиво по закону, стручно и ефикасно, предвидиво, транспарентно и непристрасно, третирајући подједнако све грађане. Одсуство одлуке или друге процесне радње у поступку по захтеву грађанина никако се не може сматрати добром управом.

Након утврђивања свих релевантних чињеница Заштитник грађана, применом чл. 31. ст. 2. Закона, утврдио је кршење права грађана и дао препоруку о отклањању уочених недостатака.

ЗАШТИТНИК ГРАЂАНА

Саша Јанковић

Доставити :

- Министру економије и регионалног развоја
- Министарству економије и регионалног развоја,
- Националној служби за запошљавање
- подносиоцима притужбе
- у списе предмета